

243/03.00/2026

Valmistelija / Beredare: Hallintopäällikkö / Förvaltningschef Alekski Heikkilä, aleksi.heikkila(at)sipoo.fi

Lausuntopyyntö

Valtiovarainministeriö on 3.2.2026 toimittanut Sipoon kunnalle lausuntopyynnön (Dnro VN/34874/2025), jossa pyydetään lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain (410/2015) muuttamisesta. Lausuntoja pyydetään muun muassa kunnilta.

Lausunto pyydetään jättämään viimeistään 31.3.2026.

Ehdotetut lainsäädäntömuutokset

Lausuntopyynnön mukaan siinä tarkoitetulla hallituksen esityksellä selkiytettäisiin valtiovarainministeriön toimivaltaa ja roolia kuntien toiminnan ja talouden varautumisen yleisessä ohjauksessa ja seurannassa. Lisäksi lakiin tehtäisiin eräitä muita muutoksia.

Valtiovarainministeriön tehtävistä säädetään kuntalain 10 §:ssä, jonka mukaan valtiovarainministeriö seuraa yleisesti kuntien toimintaa ja taloutta. Säännöksen voidaan tulkita jo nykyisin antavan ministeriölle toimivallan seurata kuntien varautumista osana kuntien toiminnan ja talouden yleistä seurantaa. Sen sijaan kuntalaissa tai muualla lainsäädännössä ei ole säännöstä, joka antaisi valtiovarainministeriölle selkeästi toimivallan yleisesti ohjata kuntien toiminnan ja talouden varautumista. Tilanteen selkiyttämiseksi lakiin lisättäisiin säännös, josta ministeriön ohjaustoimivalta kävisi nimenomaisesti ilmi.

Edelleen lausuntopyynnön mukaan kuntalaissa on lisäksi havaittu tarve täsmentää vaikuttamistoimielinten oikeutta tehdä kuntalain mukaisia aloitteita. Nuorisovaltuuston aloiteoikeuden tarkentaminen edistäisi osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitetta, jonka mukaan hallitus edistää nuorten osallisuutta ja alueellista yhdenvertaisuutta muun muassa vahvistamalla nuorisovaltuustojen asemaa kunnissa ja hyvinvointialueilla.

Vanhusneuvostoa koskevaa sääntelyä tulisi muuttaa myös siten, että vaikuttamistoimielimestä voitaisiin käyttää vanhusneuvoston sijasta sellaista nimitystä, joka kuvaisi paremmin sen edustamaa paikallista väestöryhmää.

Vielä lausuntopyynnön mukaan nykyinen kuntalaki ei edellytä, että konserniohjeessa tulisi olla määräykset kunnan tytäryhteisöjen varautumisesta. Tytäryhteisöjen varautumista olisi kuitenkin perusteltua vahvistaa konserniohjeen kautta. Tämän vuoksi lakiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan konserniohjeessa tulisi antaa tytäryhteisöjen varautumista koskevat tarpeelliset määräykset. Lisäksi lakia on tarve täsmentää kirjanpitolain soveltamisen ja kunnan toimintakertomuksessa annettavien tietojen osalta.

Esityksen aikataulu ja voimaantulo

Lausuntopyynnön mukaan ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Esityksen mukaan kunnan konserniohjeen olisi kuitenkin oltava lain 47 §:n 4 momentin muutetun säännöksen mukainen viimeistään 31.8.2027, ja sen kirjanpitolain soveltamista koskevan 112 §:n 1 momentin muutettua säännöstä sovellettaisiin vasta 1.1.2028 lukien.

Esityksen tavoitteet

Lausuntopyynnön mukaan esityksellä parannettaisiin valtiovarainministeriön edellytyksiä ohjata yleisesti kuntien toiminnan ja talouden varautumista. Ohjauksella pyritäisiin lisäämään kuntien varautumisen tasoa ja sen yhtenäisyyttä, ja siten parantamaan kuntien edellytyksiä selvittää tehtävistään normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Lisäksi lausuntopyynnön mukaan esityksellä tehostettaisiin kuntien riskien hallintaa ja kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöiden varautumista, edistettäisiin taloudellisen vastuullisuuden tiedostamista ja raportointia osana toimintakertomusta sekä parannettaisiin kuntien talouden vertailukelpoisuutta. Vielä esityksellä myös vahvistettaisiin kunnan vaikuttamistoimielinten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä mahdollistettaisiin vanhusneuvoston nimeäminen nykyistä joustavammin.

Luonnos Sipoon kunnan lausunnoksi

Hallintopäällikkö on valmistellut luonnoksen Sipoon kunnan lausunnoksi asiassa.

Toimivalta

Puheena olevan lausunnon antamisesta päättää kunnanhallitus, koska kuntalain (410/2015) 39 §:n 1 momentin 3 kohdan perusteella kunnanhallitus valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi Sipoon kunnan hallintosäännön 26 §:n 4 momentin 22 kohdan perusteella kunnanhallitus päättää kunnan lausunnon antamisesta kunnan toimialaan kuuluvista, kunnan kannalta merkittävistä asioista.

Esityslistan liitteet

Esityslistan liitteinä ovat seuraavat asiakirjat:

- Lausuntopyyntöaineisto (suomenkielinen); ja
- Luonnos Sipoon kunnan lausunnoksi 24.3.2026.

Ruotsinkielinen lausuntopyyntöaineisto on saatavilla [Lausuntopalvelu.fi](https://lausuntopalvelu.fi)-sivustolla, jolla muiden toimijoiden jättämiä lausuntoja on myös luettavissa.

Esittelijä / Föredragande Kunnanjohtaja / Kommundirektör Grannas Mikael

Ehdotus / Förslag

Kunnanhallitus päättää, että Sipoon kunta antaa lausunnon kuntalain muuttamisesta liitteenä olevan ehdotuksen mukaan.

Hallintopäällikkö määrätään jättämään lausunto.

Pykälä tarkastetaan välittömästi.

Kommunstyrelsen besluter att Sibbo kommun ger utlåtande om ändring av kommunallag enligt bilagt förslag.

Förvaltningschef förordnas att lämna utlåtandet.

Paragrafen justeras omedelbart.

Käsittely / Behandling

Päätös / Beslut

Liitteet / Bilagor

Liite Bilaga 1 - Lausuntopyyntöaineisto kuntalain muuttamisesta

Liite Bilaga 2 - Luonnos Sipoon kunnan lausunnoksi kuntalain muuttamisesta 2026-03-24